

Reactie Nevi op openbare raadpleging public procurement richtlijnen

Zeist, 6 maart 2025

Nevi¹ geeft graag haar reactie op de openbare raadpleging met als doel de public procurement richtlijnen te evalueren. Nevi vindt dat de Europese wet- en regelgeving professionele inkoop moet stimuleren, faciliteren en verankeren door:

1. De governance (d.w.z. het hele complex van overheid, intern toezicht, verantwoordingsplicht, professionaliteit, openheid en communicatie) en de kwaliteit van aanbesteders aan te scherpen.
2. De kaders van (nieuwe) regelgeving, waarin is vastgelegd wat rechtmatig is, moeten zorgen voor optimale doelmatigheid van de besteding van belastinggeld. Of anders gezegd, efficiëntie staat centraal, voldoen aan (eenvoudiger) regels een voorwaarde. Professionele inkoop wordt daarmee een middel om beleidsdoelstellingen te bereiken.
3. Het doel staat centraal, niet de aanbestedingsprocedure.
4. Zowel boven als onder de drempel zijn de algemene beginselen van toepassing: objectiviteit, transparantie, non-discriminatie en proportionaliteit.
5. Nevi vult daarbij aan: focus op professionaliteit.

Daaruit volgen drie aanbevelingen:

1. Creëer maximale waarde op alle vlakken

Geef prioriteit aan het creëren van maximale waarde binnen een bepaald budget. Maximale waarde komt voort uit professioneel inkopen. De focus op maximale waarde zal op termijn lagere kosten opleveren dan de focus op de laagste prijs waardoor de richtlijnen nog nadrukkelijker bijdragen aan het verwezenlijken van haar doelstellingen².

2. Koop slim, het bespaart zowel geld als energie

Kies voor een model van vrijwillige deelname aan raamcontracten. Door raamcontracten te sluiten voor relatief kleine percelen in plaats van grote, profiteren kleine en middelgrote ondernemingen. Dit model wordt met (ook financieel) succes toegepast in verschillende landen, waaronder Groot-Brittannië en Portugal.

Aanbestedingsprocedures worden vaak gezien als juridische procedures. Verdergaande juridisering resulteert in een praktijk die door inkoopprofessionals steeds moeilijker professioneel kan worden gehanteerd. Datzelfde geldt zeker ook voor kleinere bedrijven. Dit verklaart onder meer het afnemen van het aantal inschrijvingen op uitvragen. De richtlijnen moeten meer ruimte bieden voor dialoog met de markt zodat aanbestedingsprocedures niet meer als rigide templates worden gezien. Dus inzetten op deregulering én op professionalisering.

3. Professionele inkoop inbedden

Overheden moeten hun rol als 'spender' van belastinggeld zeer serieus nemen, zowel in termen van organisatorische verantwoordelijkheid als administratief. De inkoopfunctie kan maximaal bijdragen aan de doelen van de organisatie als deze betrokken is bij beleids- en uitvoeringscycli. Een overheid die

¹ Nevi is hét kennisnetwerk voor inkoop, contract- en supply management. We zetten ons in om het inkoopvak naar een hoger niveau te brengen voor het individu, organisaties én de maatschappij. www.nevi.nl

² Bijdragen aan een hoog concurrentieniveau op de interne markt, hogere deelname van kmo's aan aanbestedingsprocedures, vereenvoudiging en flexibiliteit van aanbestedingsprocedures, transparantie en integriteit van overheidsuitgaven, efficiënt gebruik van overheidsmiddelen en bewerkstelling van een groenere, socialere en innovatievere EU-economie.

opdrachten definieert en eisen stelt aan diensten en de levering van goederen zonder rekening te houden met mogelijkheden in de markt, zal nooit het maximale uit de markt kunnen halen. Dit vraagt om verankering van inkoopexpertise op hoog niveau in de organisatie. Vergelijk het met privébedrijven: de CPO maakt deel uit van of rapporteert rechtstreeks aan de Raad van Bestuur.

Het aanbestedingsproces is een (operationeel) onderdeel van het inkoopproces. Echte optimalisering van de aanbestedingsresultaten in termen van kwaliteit en kosten vloeien niet voort uit de operationele fasen, maar uit de voorafgaande fasen van het aanbestedingsproces (inventarisatie, vaststelling van de strategie en specificatie van de overheidsopdrachten) en de fase na de gunning (actief contract- en leveranciersmanagement). Als we het geheel van regels en voorschriften overzien, constateren we dat er geen kader ontstaat waarin een brede professionalisering van de inkoopfunctie mogelijk is. Met professionalisering bedoelt men vaak het professionaliseren van het aanbestedingsproces, terwijl de focus zou moeten liggen op het professionaliseren van de aanbesteder en daarmee samenhangend het professionaliseren van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en de inkoopprofessional.

Tot zover onze reactie. We blijven graag meedenken in het vervolgtraject.